

BALATON

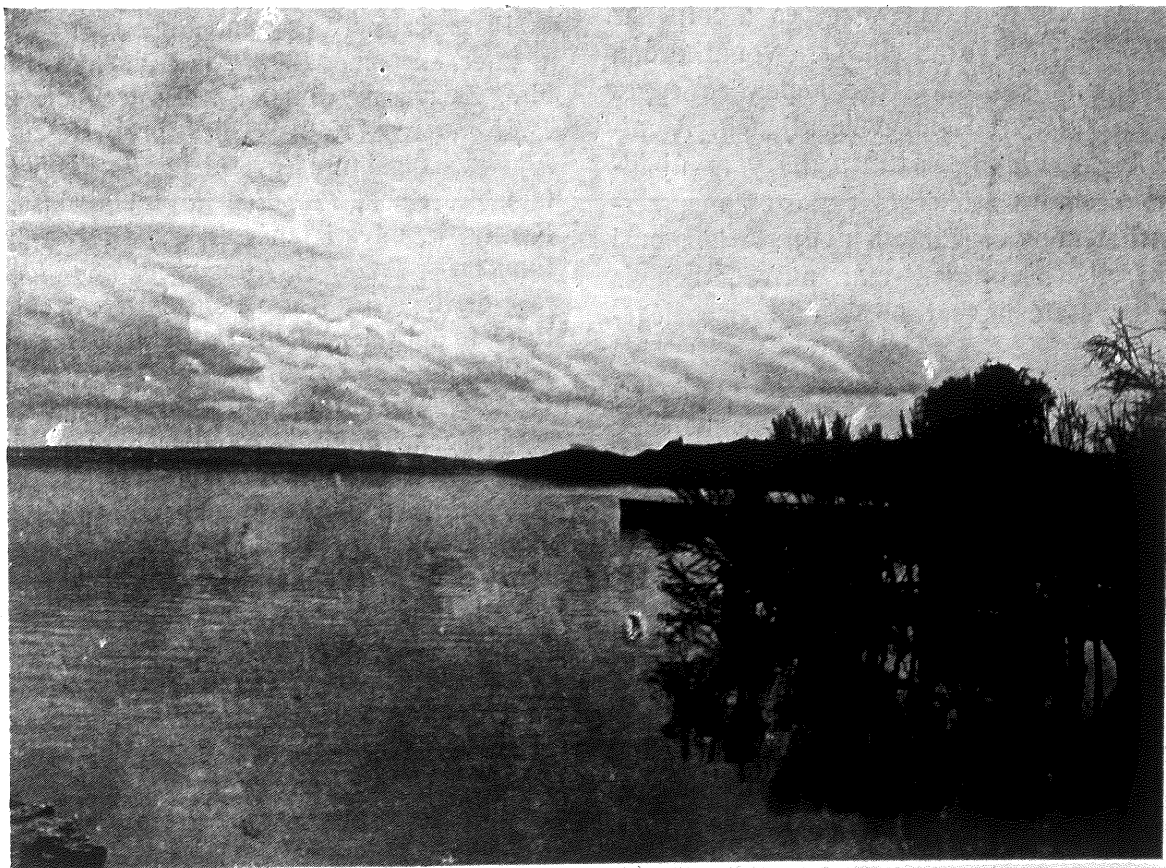
A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: A villamosművek. — Az élelmezés. — A vizáradás. — Jelentés a szövetség múlt évi működéséről. — Az idegenforgalom. — Az élelmező szervezetek. — Emlékezés a Balatonra. — Mit írta a Balatonról? — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

A villamosművek. — Az élelmezés. — A vizáradás.

Balás Béla dr. főispán, balatoni miniszteri biztos, a Balatoni Szövetség előterjesztése alapján, május hó 14-én Budapestre értekezletet

hoz, hogy a mű nemcsak fennmaradjon, hanem kiterjeszkedjék az oly mértékben, a mint a viszonyok megkívánják. A terv az, hogy a meglévő alapok fölhasználásával új, megnövekedett üzemképességű és kiterjedt hálózatú vállalkozás létesüljön. A mennyiben a kérdés más ala-

Balatonfüred: Háttérben Tihany és a somogyi partok. — Szlávi Károly felvétele.

hívott egybe. Három nagy balatoni kérdésről folyt beható tanácskozás.

Elsőnek a Balatonvidéki Villamosművek ügyét tárgyaltuk. Az értekezlet szintén megállapította, hogy a fontos közművekre rendkívül szükség van és a Balatonpart fürdőinek, községeinek és gazdaságainak életbevágó érdekei fűződnek ah-

pon megoldható nem volna, a kormány fog gondoskodni olyan hatékony eszközök és intézkedések életbeléptetéséről, melyekkel a mű fennmaradása és fejlődése biztosítva lesz.

Az élelmezés kérdésében az értekezlet helyesléssel látta a Balatoni Szövetség eddig kifejtett munkálkodását és arra az álláspontra helyezke-

Keszthely: Partmenti részlet. — Vajda Lászlóné felvétele.

dett, mely a Szövetség köréből kiindult. Vagyis szövetkezeti alapon lehet csak jól, egyszersmindkorra az élelmezés ügyét megoldani. És pedig az ország legnagyobb szövetkezetének, a Hángyának a kötelékében. Először Siófokon szervezendő be egy központi élelmiszerüzem, melyet a «Hangya» budapesti nagy szövetkezete, a «Háztartás»-szövetkezet vezet és a mint az érdeklődés a szövetkezeti ellátásra vonatkozóan telepenként megerősödik, azonképen az egyes fürdők intézményei is megvalósuljanak. A miniszteri biztos kinyilatkoztatta, hogy az új intézmény céljaira szükséges eszközök megszerzésében hatékony segédkezet nyújt. A központi szövetkezeti élelmiszerüzem már működésben is van, a fogyasztó nagyközönség teljes megelégedésére.

A vízáradás ügyét Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az ország legelső vízi szakemberének előadása vezette be, a ki adatokkal mutatta ki, hogy a vízépítési igazgatóság már akkor gondolt, a korábbi jelenségek alapján, amaí vízáradás veszedelmére, a mikor széltében-hosszában azon panaszkodtak, hogy kiszárad a Balaton, elfogy a vize. A kivitel azonban késett, mert egész a legutolsó időkig kellő anyagi eszközök nem állottak rendelkezésre. Az előadás kapcsán az értekezlet megállapította, hogy gáttak emelésével sikeresen lehet a vízáradás veszedelmével szemben védekezni és eziránt a munkálatok már meg is indultak. A miniszteri biztos megígérte, hogy rajta lesz azon, mely szerint a védekező munkához szükséges minden eszköz és erő a lehetőség szerint rendelkezésre álljon.

A közel négy órát igénybevevő tanácskozáson sikerült a tárgyalat három fontos kérdést annyira tisztázni, hogy azok ügye rendezettnek tekinthető. Az értekezlet részletes lefolyását az alábbiakban ismertetjük.

Az értekezlet megnyitása.

A meghívó szerint a tanácskozás célja volt a Balaton rendkívüli magas vízállása okának megállapítása és az ellene való védekezés módjának meghatározása. A miniszteri biztos azonban a Szövetség elnökségének szóbeli kérelme folytán, sürgősnek mutató két másik kérdést is napirendre vett és az értekezlet tulajdonképeni tárgya előtt ezek a kérdések is tüzetes megbeszélés alá kerültek.

A tanácskozás: Balás Béla dr. miniszteri biztos vezette és ott voltak azon a földművelésügyi miniszter képviselőjében: Kvassay Jenő

miniszteri tanácsos, Kolosváry Ödön osztálytanácsos, Vígázó Imre műszaki tanácsos, K. Nagy Dezső kir. főmérnök és Kvassay László dr. miniszteri fogalmazó. A Balatoni Szövetséget képviselték: Batthyány Lajos gróf, elnök, Óvári Ferencz dr. ügyvezető alelnök, Darányi Ferencz dr. ügyész és Cséplő Ernő titkár. Somogyvármegyét: Tallán Andor vármegyei főjegyző, Pete Lajos lengyeltótii, Bernáth Kálmán tabi főszolgabíró, Veszprémvármegyét: Véghely Kálmán dr. alispán és Körmeny Béla enyingi főszolgabíró, Zalavármegyét: Ságváry Jenő dr. tapolczai és Karácsony Kálmán keszthelyi főszolgabírók. A balatonaligai fürdőegyesületet: Philipp Ödön dr. táblabíró, elnök, Tóth Ede fürdőtulajdonos, Kmetty Károly dr. udvari tanácsos, Pejtsik Károly fürdőtulajdonos, Breuer B. Armand mérnök, Jordán Károly dr. ügyvéd, Kluge Ferencz főfelügyelő, Engel Ernő fő dbirtokos, Rauszek E. Jenő mérnök. Siófok fürdő részvénytársaságot: Burchard-Bélaváry Rezső dr. osztálytanácsos, Várady Gyula fürdőigazgató. A zamárdi fürdőegyesületet: Papp Vilmos dr., a szárszói Borsitzky Imre dr. képviselték. A balatonszemesi fürdőegyesületet: Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsos, elnök, a balatonlelleit: Zilahy Dezső elnök, a balatonboglári: boglári Simon Jakab udvari tanácsos, elnök. Balatonkeresztúrfürdőt: Szigei Károly dr., Keszthely várost: Reischl Imre városbíró. Festetics Tasziló herceg urodalmait: Lénárd János dr. hercegi főtitkár. Az Esterházy grófi urodalmakat: Schindler Alajos jószágkormányzó. Ott voltak még: Gonda Jenő, Jancsó Dezső, Ladik Gusztáv dr., Kossa Tihamér István, Kuhárszky László stb.

A miniszteri biztos üdvözölte a megjelenteket, kinyilatkoztatván, hogy tudatában van a reá rótt feladatok nagy jelentőségének és átérzi, mekkora a munkatér, melyre vállalkozott. Gyors intézkedést kíván számos kérdés, miknek érdekében még fogja tenni a szükségesnek látszó lépéseket. A Szövetség és a fürdő-érdekeltségek támogatását kéri, hogy a nagy nemzeti kincs, a Balaton érdekében elintézésre váró kérdések gyors és helyes megoldást nyerjenek.

Batthyány Lajos gróf, a Balatoni Szövetség elnöke, a Szövetség nevében melegen üdvözlöli a miniszteri biztost, kinek megbízatása a Szövetség óhaja volt. Kijelenti, hogy a Szövetség mindenkor a legnagyobb odaadással fogja a miniszteri biztost támogatni s őszinte bizalommal tekint működése elé.

Balás Béla köszönetet mond az elhangzott szavakért. Kijelenti, hogy a Szövetséggel baráti egyetértésben kíván munkálkodni és abban a meggyőződésben van, hogy támogatásával sikerül a megbízatását képező feladatokat megoldani. Ismerteti a m. kir. földművelésügyi és belügyminiszterektől nyert megbízatását és jelzi, hogy ennek alapján hívta össze az értekezletet. Három sürgős kérdés lesz a tanácskozás tárgya. Az aszófői villamosközpont, az élelmezés ügye és a vízáradás elleni védekezés. E három kérdésben kéri a hozzászólásokat.

A Balatonvidéki Villamosművek.

Óvári Ferencz dr. ismertette a kérdést. Azt a kényszerhelyzetet, a melybe a Szövetség jutott, a mikor a villamosművek kezelését átvette. A Szövetség a fürdők javára több mint két éve teljesen önzetlenül végzi azt a nagy és felelősségteljes munkát, mellyel a kezelés jár. A bizonytalan helyzetből ideje volna megszabadulnunk, a mire nézve nem látszik más célravezetőnek, minthogy egy új életképes részvénytársaságot kell szervezni.

Kmetty Károly dr. kívánsága az, hogy a kisebb telepeknek megfelelő anyagi és erkölcsi támogatás nyújtassék, hogy a mű előnyeik ezek is élvezhessék.

Batthyány Lajos gróf szerint új részvénytársaságot kell szervezni és ebbe bevonni nemcsak a közvetlen balatonparti érdekeltet, de a mezőgazdasági üzemet is.

Philippy Ödön, *Darányi* Ferencz, *Ladik* Gusztáv, *Óvári* Ferenc felszólalásai után *K. Nagy* Dezső mutatott rá, hogy a villamosüzem igen egészséges vállalkozás lesz, ha a ma mutatkozó üzemi hiányok és fejlesztési nehézségek megszűnnek.

Kvassay Jenő előadja, hogy az aszófői villamosművek további fennállása biztosítottnak tekinthető azzal, hogy a Szövetség kérelmére a kormány a kérdést erélyes módon kézbe vette. És a mennyiben a rendes birói és törvényes úton nem sikerülne kellő megoldást találni, az igazságügy-miniszter készített egy törvényjavaslatot, melynek alapján a villamos közműveket meglehet menteni s azokat közigazgatási úton üzemben lehet tartani addig, míg az ügy megoldást nem nyert.

Zilahy Dezső, *K. Nagy* Dezső, *Hegyeshalmy* Lajos, majd *Batthyány* Lajos gróf szólottak hozzá még a kérdéshez, mely után *Balás* Béla összegezte a felszólalások eredményét. A jelenlegi állapot, vagyis

az üzem biztosítása, csak a háború tartamára bír érvénynyel. Új vállalatot kell tehát létesíteni. Az új társaság létesítése életkérdés, ezért ennek érdekében mindent meg kell tenni. Gondunkat ki kell terjeszteni új érdekeltségekre és a gazdasági üzemet bevonni. Törekedni fog új részvénytársaság létesítésére s a kormány támogatásával, esetleg törvényjavaslattal biztosítani a telep fennmaradását.

A közlélmzés.

Óvári Ferencz dr. ismertette a helyzetet. Előadta, hogy a «Hangya» szövetkezeti központ és annak «Háztartás» szövetkezetével minő tárgyalások vannak folyamatban. Egy központi szövetkezet és annak fiókjai érdekében üzletrészjegyzések történtek már. Tekintettel a nehéz beszerzési körülményekre és arra, hogy ma minden igen megdrágult, oly nagy alaptökére van szükség, melyet az ügy érdekében elegendő gyorsan összehozni nem sikerült. Ideiglenes kormánysegély volna szükséges arra nézve, hogy az üzem megindulhasson.

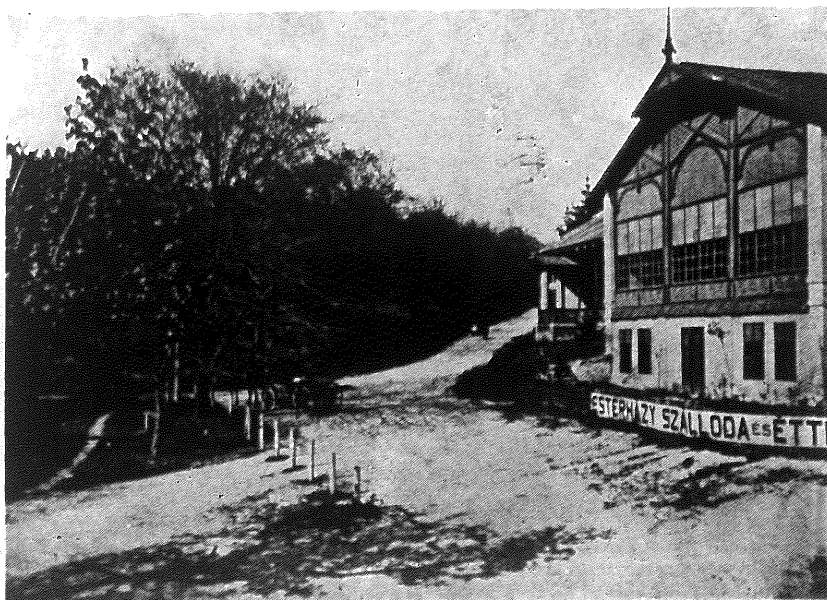
Kvassay Jenő ismerteti a Szövetségnek ama régi mozgalmát, hogy központi árútelepeket állítson fel Siófokon, Balatonbogláron, esetleg Keszthelyen is és ezekből a fürdők igényei kielégíttessenek.

Tallán Andor Somogyvármegye főjegyzője feltétlen szükségesnek látja a központi üzem szervezését. Kívánatosnak tartja, hogy ez a szövetkezet intézze a balatoni fürdők lisztellátása kérdését is és kapcsolják azt ki a vármegyei élelmezésből, melyek ez ügyet közmegeledeésre ellátni nem tudják. Ez észrevételekhez és indítványhoz *Véghely* Kálmán dr. Veszprémvármegye alispánja is teljes egészében hozzájárul.

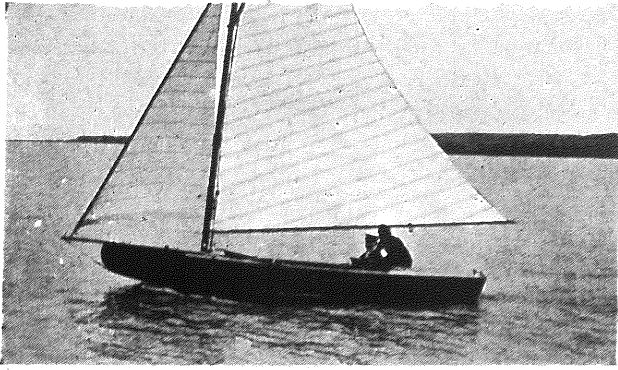
Horváth Géza a «Háztartás» igazgatója, előadja, hogy szövetkezete mindazokat a cikkeket tudná szállítani egy központi telepről, a mikre a balatoni fogyasztóknak szükségük lesz.

Philippy Ödön, *Zilahy* Dezső kiviteli tilalmak életbe léptetését kéri a húsrá, tejre, halra, baromfira stb.

Pete Lajos, majd *Sághváry* Jenő a járásuk helyzetét

Balatonfüred: Az Esterházy szálló. — Szlávi Károly felvétele.

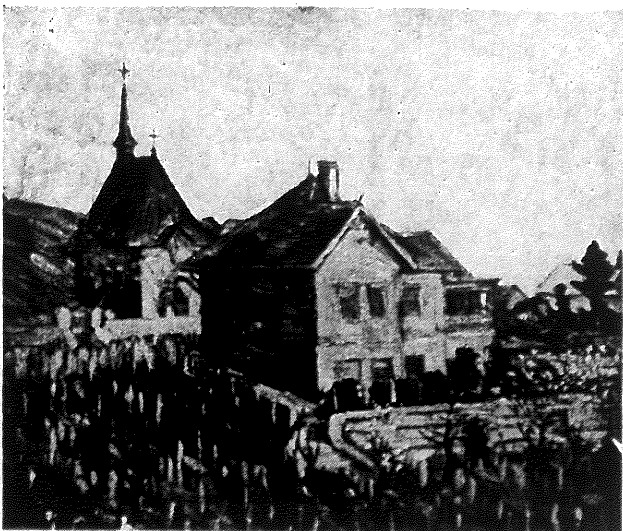
Balatonföldvár: „Gyere velem“. — Balkay László felvétele.

vázolják. *Sághváry* előadja, hogy baromfineveléshez nem lehet kapni kukoriczát. Pedig baromfieség nélkül baromfit sem lehet nevelni.

Balás Béla az elhangzott észrevételek után megállapítja, hogy az értekezlet egyhangulag arra az álláspontra helyezkedett, hogy az élelmezést központilag kell a Hangya útján ellátni, Siófok székhelylyel. Ez lesz az a példa, mely után a többi részen is a dolog beszervezhető lesz. Addig a siófoki telep fogja a lehetőséghez képest a többi telepet is ellátni fűszerrel, liszttel, hússal, tejjel stb. A fürdők lisztellátását is központosítani lesz szükséges és módot kell nyújtani, hogy az élelemközpont nem tagoknak is szállítson. Előterjesztést tesz, hogy a fürdők körzetében az élelmiszert elvivő kereskedelem korlátoztassék. A szükséges kormánytámogatást minden irányban kilátásba helyezi.

A vízáradás ellen való védekezés.

A kérdéshez *Kmetty Károly dr.* szólt elsőben hozzá. Hivatkozott arra, hogy katasztrófa van a Balatonnál, óriási értékek mennek veszendőbe. Az ok, a csapadék nagysága és az az ismétlődés bizonyos időközökben, mit *Lóczy* szakvéleményében megállapított. Vannak, akik a vízáradást a Sió szabályozási munkálatokkal tartják összefüggésben, ezek szerint a Sió elzárása okozott jelentékeny vízszin-

Badacsony: Horváth József nyaralója a Donátus kápolnával. — Egry József festménye.

különbözetet és ez a különbség megközelíti az egy métert. A vízszintöbbség azonban 160 centiméter magas. Zsilip azonnali teljes megnyitását kéri és gátemelést a veszedelmezett pontokra. Az északi part kőanyagát gyorsan kell átszállítani, a mihez közhatósági segítség szükséges, mert a magánosok mit sem tehetnek.

Hegyeshalmy Lajos a helyi vonatkozású védekezést tartja czélszerűnek. Belső területet gátak emelésével vízmentesíteni lehet és ennek eszközlésére munkásosztatok volnának kirendelendők.

Breuer Armand munkára serkent. Sok hajót kell foglalkoztatni és sok munkáskezet, akkor eredményeket fogunk elérhetni. A zsilipkezelési szabályzatot is módosítani szükséges és meg kell védeni mindennel szemben a balatoni érdekeket.

Reischl Imre a gátvédelem szükségét hangoztatja. A fürdőkultura: mezőgazdasági kultura. Óhajtja, hogy az első segély Keszthelyen induljon meg.

Zilahy Dezső és *Philippy Ödön* arra kérnek segítséget, hogy az áradáson keresztül a fürdőkhöz lehessen jutni, a mihez munkáskezek és deszkapadlók, czölöpök szükségesek.

Kvassay Jenő ismerteti a Sió-szabályozás ügyét. Felhívja a figyelmet nemcsak a magyar, de az összes vízjogi törvények ama közös rendelkezésére, hogy a mint az alsó terület birtokosa a vizek természetes lefolyását túrni tartozik, éppen úgy a magasabban fekvő terület az alsóbb terület helyzetet a természetes lefolyás módosítása által nem súlyosbíthatja. A Balatoni Anyavíz-Társulat az által, hogy Siófoktól a juthi hídig az 1860-as években a medert kibővítette és lemélyítette, úgy, hogy az ma másodpercenként 50 m³, sőt azt meghaladó víztömeget is képes levezetni, a helyzetet bizonyos mértékig súlyosbította, holott a természetes meder helyenkint 10 köbméter befogadására sem volt képes és csakis később mesterséges úton, a földművelésügyi miniszterium segítségével bővített és rendeztetett a Sióberki társulat által annyira, hogy azon 16—20 köbméter volt képes színig telt medernél a jelenleg folyamatban levő munkálatok megkezdése előtt lefolyni. Ennek a helyzetnek ellensúlyozásául kellett az annak idején csak a munkálatok tartamára szánt zsilipnek további fennállását a hatóságnak és az akkori közmunka- és közlekedési miniszternek szabályrendeletileg megállapítani.

Normális csapadékviszonyok és balatoni vízállások mellett ennek az állapotnak a megtartása, illetőleg előállítására nagyobb gondot és bajt nem okozott. Az utóbbi években beállott esős ciklus azonban a Balaton vízszinét oly magasra emelte, milyen a közismert 1879-ik év óta nem volt, mikor is 195 centimétert ért el a siófoki 0 pont fölött, míg a múlt év őszén az már 140 centiméterre emelkedett, midőn a földművelésügyi miniszter a zsilipnek október 15-től való kinyitását és 1916. év márczius 15-ig való teljes nyitvatartását rendelte el. Ha ez meg nem történik, a Balaton vízszine az 1879-ikét is meghaladta volna. A nyitvatartás ideje alatt ellenben a víz szine nemcsak nem emelkedett, hanem még

mintegy 14—15 centiméterrel alább szállott. Március 15-től kezdve, mióta ugyanis a zsilipen másodpercenként csak 10 köbméter eresztetik le, mint a megelőző években, a mai napig a vízállás újból emelkedett és 160 centiméter körül ingadozik.

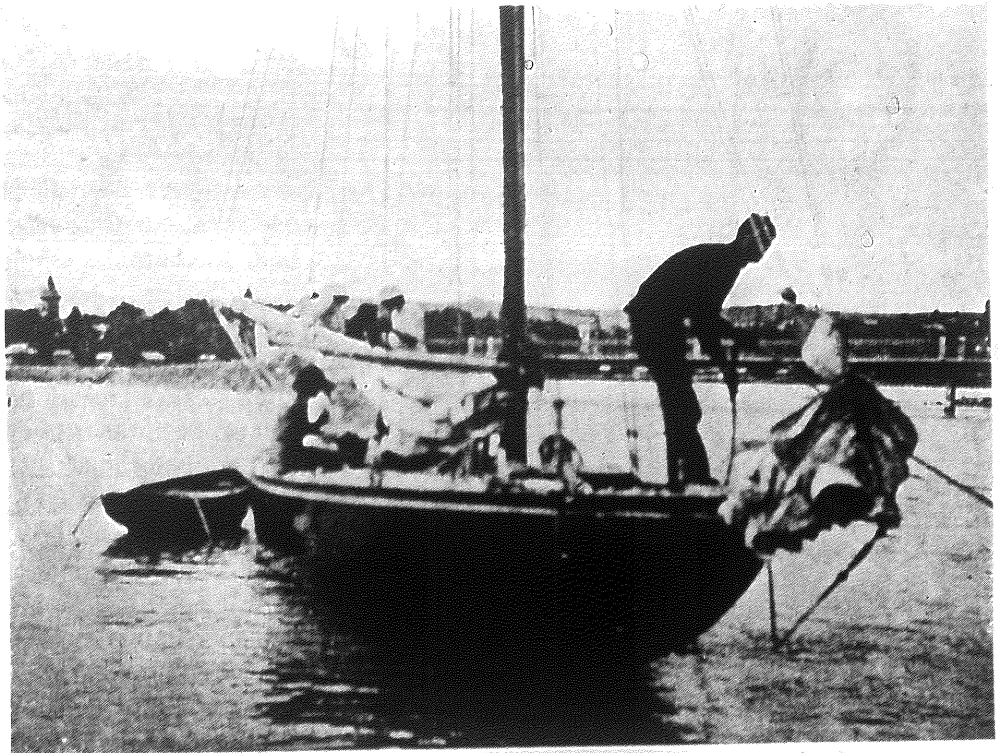
Ha újabb nagy esőzések nem következnek be, a nagyobb elpárolgás folytán a víz színének lassú, de fokozatos csökkenése várható. A bajon technikai szempontból lehetne ugyan segíteni a zsilipnek újból való teljes kinyitásával, de ez által az egész téli időszak alatt víz alatt álló 8—10.000 hold tolnai árter újból víz alá kerülne, amit sem jog, sem méltányosság szempontjából követelni, illetőleg teljesíteni nem volna lehetséges; ezért nem marad más hátra, mint ezidőszereint egyedül lehetséges módot, vagyis a partoknak kőhányással való védelmét valósítani meg, a mint ezt Balatonföldvár máris évek óta teszi.

Arra vonatkozóan, hogy a kormány és közegai részéről ideje korán megtörtént-e a bajok és veszélyek elhárítására, illetőleg megelőzésére szükséges minden intézkedés, pontokba foglalva a következő tényeket adja elő:

1. Ugyanakkor, mikor 1904-ben Balatonfüreden az érdekeltek a miatt gyűléseztek, hogy a Balaton vízszíne csökkenése által a fürdés és hajózás veszélyeztetve van: a kormány műszaki közegai felvételeket végeztek, terveket dolgoztak ki és azoknak költségeit ugyancsak 1904-ben már össze is állították, hogy a Balatonra sokkal nagyobb bajt és veszélyt képező magas vízállásokat miképpen lehet a jövőben elhárítani, a mint ez meg van írva a vízberuházásokról szóló 1908. évi törvényjavaslat megokolásában. «Megjegyezni kívánom itt azt, hogy a jelen törvényjavaslat indokolásának általános részében az egyes folyóknál ismertetett tervek és költségvetések még 1904. évben készültek». A költségek ugyanekkor a Sió szabályozására és a balatoni kikötők építésére 6½ millió koronára lettek előirányozva.

2. A kérdéses törvény életbelépett 1908. év augusztus havában. (1908: XLIX. t.-cz.) 3. 1909. év tavaszán kormányváltás állott be. 4. 1910-ben Kammerer Ernő országgyűlési képviselő akciózt indított annak érdekében, hogy a Balaton és Sió szabályozása, illetőleg hajózhatóvá tétele az 1908: XLIX. t.-cz. alapjául szolgált javaslatához tartozó indokolásban közölt végrehajtási sorrendet kiegészítőleg soron-

kívül vétessék elő és az ehhez szükséges összeggel az évi beruházási adomány felemeltessék. 5. Az idevonatkozó memorandumot Kammerer Ernő és dr. Szabó János orsz. képviselők 1911 április havában nyújtották be 40 képviselőházi tagból álló küldöttség élén, az akkori kormánynak. 6. A képviselőházban való felszólalással dr. Szabó Jánost bizták meg. 7. Gr. Serényi Béla földművelésügyi miniszter az ügyet magáévá tette és biztosítandó azt, hogy a megállapított programon kívül való korábbi végrehajtás lehetségessé váljék, az 1912. évi költség-előirányzatba e célra 250.000 koronát vett fel és azt a pénzügyminiszternél személyes utánjárással nyomtatékosan képviselte. 8. 1912. évben a munkálatok vállalatba lettek adva, úgy hogy a vállalkozó

„Tramontana II.“ a balatonföldvári kikötőben. — Balkay László felvétele.

amennyiben a törvényhozás nagyobb összeget bocsájt a jövő években rendelkezésre, az elvállalnál kétszeresen több munkát is tartozik teljesíteni. 9. 1913-ban a költség-előirányzat évi 500.000 koronára lett felemelve. 10. Az 1915. évi csapadékos időszak miatt rendkívüli magasságra emelkedett vízszin ügyében dr. Iklódi-Szabó János a képviselőházban interpellált, erre adott válaszában báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az összes munkálatokat oly módon fogja foganatba vétetni, hogy azok az 1917. év végére nemcsak a Sió-Simon-tornyaig, hanem a Sió-Kapos mentén is egész a Holt-Dunába való beömlésig befejezhetőek legyenek; a munkálatok tényleg 4,300.000 korona erejéig vállalatba lettek adva.

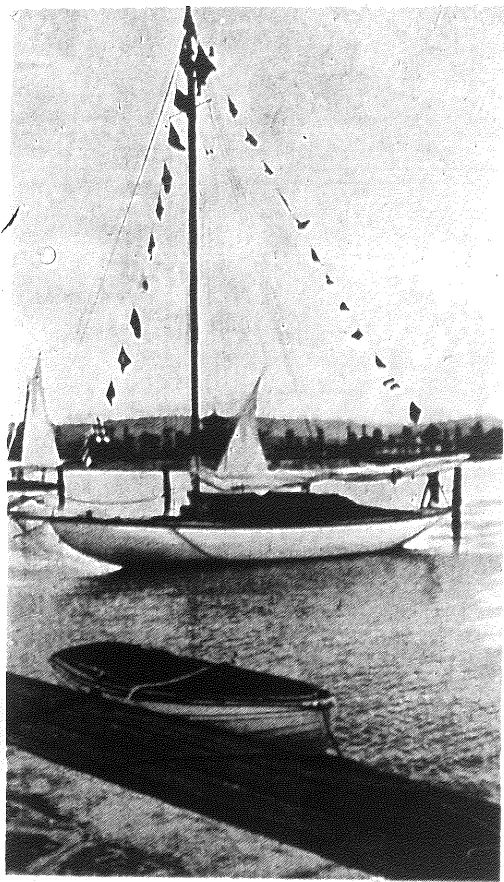
Kolosváry Ödön osztálytanácsos előadja, hogy amint a felhatalmazás megtörtént, azonnal 4 száraz és 2 úszókotrógépet rendeltek sürgős szállításra Németországból. Ezek már meg is érkeztek és valamennyi gép az egyik oldalon fog kotorni, hogy legalább a parti meder egyik oldala mielőbb kikotortassék.

Batthyány Lajos abban az értelemben szólal fel ezután, hogy meg lehetünk nyugodva aziránt, hogy hasonló esetek későbbben előfordulni nem fognak. 2 esztendőn belül rend lesz az egész vonalon. Addig gondoskodni kell a jég ellen való védekezésről. Arra kéri a miniszteri biztost, hogy a kőgátak megkészülése érdekében közrejárjon. És gondoskodni sziveskedjék a megfelelő nagyságú munkaerőről.

Pete Lajos aziránt érdeklődik, hogy a balatoni kikötőfelügyelőség tervei szerint mibe kerül a gát-emelés?

K. Nagy Dezső közli, hogy a gáttöltés folyó métere 40 korona költséget igényel.

Balás Béla összegezi az elhangzottakat és kijelenti,

Balatonföldvár: A Kaczor lobogódszben.
Balkay L. felvétele.

hogy oda fog hatni, hogy a kormány kellő anyagszállításról és munkaerőről gondoskodjék és első sorban a legveszedelmesebb pontokon induljon meg a védekezés.

Batthyány Lajos gróf a Balatoni Szövetség nevében köszönetét fejezi ki a miniszteri biztosnak az értekezlet összehívásáért, mely a felvetett három kérdést teljesen tisztázza.

Balás Béla örül, hogy a Szövetséget közérdekű tevékenységében támogathatja és mindent el fog követni, hogy a kincses szép vidék hatalmas virágzásnak induljon. Ezzel a fontos értekezlet véget ért.

A Balatoni Szövetség ingyen nyújt felvilágosítást minden a Balaton fejlesztésével összefüggő kérdésben.

Jelentés a szövetség múlt évi működéséről.

(Folytatás.)

A *magkiosztás* mellett a múlt évben mintegy száz-ezer *palánta* is szétosztott. Az idén a siófoki telep-ről másfélszázezer palánta kerül kiosztásra. Remélhető, hogy a mint a múlt évben ezekkel az intézkedésekkel sikerült a zöldséguzsorát leküzdeni és megfelelő mennyiségű zöldségféle termesztését keresztülvinni, úgy az idén is, a még drágább viszonyok között is kiváló helyet fog foglalni a zöldségkertészkedés érdekében való közérdekű munkálkodásunk.

A Balatonvidék elsősorban bortermelőhely és a fürdővendégek ellátása mellett ez ad a törzsökös lakosságnak legnagyobb keresetet. Nyilvántartásunkban szerepel a Balatonvidék valamennyi *bortermelője* és ezek alapján számtalan érdeklődőnek adtuk a beszerzési forrásokra nézve hasznos útbaigazítást.

Az élelmezési nehézségek készítették a Szövetséget arra, hogy az *élelmezési kérdésekkel* szorosabban és behatóbban foglalkozzék. A m. kir. kormány kiküldöttjeinek jelenlétében megtartott siófoki értekezleten az egész ügy felderítésre került és ennek folyamányaként működött a fürdőidény alatt a *Háztartás* budapesti szövetkezet balatoni lerakata. Ennek az intézménynek kétféle irányban mutatkozott kiváló hatása. Igen jelentékeny mennyiségű élelmiszert közvetített, de ezenkívül feltűnő módon érvényesült árszabályozó hatása. Ez lesz a szervezés alatt álló új intézménynek is fontos feladata.

Az *aszófi áramfejlesztő-központot* az elmúlt egész évben, tehát már harmadik éve kezeli a Szövetség bizottságilag. Mondani sem kell, hogy minő sok fáradságba, küzdelembe és fejtörésbe került, hogy a művek, az anyag és eszközök hiánya és rendkívüli megdrágulása miatt, a rengeteg felszerelési pótlás mellett is működésben volt tartható és nemcsak nem szűnt meg, hanem inkább fejlődött, nagyobbodott és jelentőségben növekedett.

Hogy annak a nagy érdekkörnek a jogviszonyai megvédelmeztessenek, a mely érdekkör a művekhez kapcsolódott és a jövő kialakulása rendjében menjen, *miniszteri biztos* kiküldetését kértük, hogy a vitás és rendezetlen kérdések teljes rendezést nyerhessenek. Hihetőleg találni fog a bizottság valamely olyan megoldást, a mely teljes és biztos alapot teremt arra nézve, hogy a mű nemcsak tovább szolgálhassa feladatait, de a fejlődésnek arra a fokára emelkedjék, a mit tőle várunk és remélünk.

A villamos műveknél ennek az esztendőnek az elején az történt, hogy az építő vállalkozó, hitelezői bizottságának hozzájárulásával eladta a műveket egy fémnagykereskedőnek, ki a leszerelést határozta el. Előterjesztésünkre több miniszterium bevonása mellett a m. kir. honvédelmi miniszter úr vette pártfogásába a fontos műveket, a leszerelést megtiltotta és az eddigi állapot fenntartására az érdekelt feleket kötelezte.

Mint mindig, úgy az elmúlt esztendőben is igyekeztünk bele olvadni azokba a hatáskörökbe, a melyekkel a Balaton ügyét sikerrel szolgálhatjuk. A falu megritkult népével a mag és palánta kiosztás révén igyekeztünk azt az érintkezést fenntartani, melyet a korábbi években sikerrel szerveztünk. A *háziipari* tevékenységünk a megszokott mederben haladt. Bár tanfolyamokat nem rendezhettünk, a háziipari cikkek forgalomba hozatala terén, mégis módunkban volt szerényebb működést kifejteni.

Elmaradtak az iskolai kirándulások, pedig ezek hoztak máskor vidámságot, élénkséget a Balaton tavaszára. Hisszük azonban, hogy ezt az elejtett fonalat módunkban lesz nemsokára ismét felvenni.

A külön célokat szolgáló alapokat nem volt módunkban bővíteni. A háborús jótékonyosság foglal le most minden gondolatot és törekvést és ennek a jegyében kellett nekünk is közreműkölnünk.

A Balaton az utóbbi hónapokban szertelen módon megdagadt. A folyóirat legutóbbi számában részletesen ismertettük a kérdést. Ujabb dologként jelenthetjük, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a Balaton *magas vízállásának* apasztása, nemkülönben a nagy víztömegeknek kártalan levezetése céljából végzendő munkák, fokozott módon nyerjenek mielőbb befejezést. A 4,350.000 korona költséggel előirányzott tervet jóváhagyta. A megállapított építési program szerint a 2,800.000 köbméterre tervezett földmozgósítást az eddig munkában volt két száraz kotró helyett négy száraz kotró és egy uszó kotró fogja végrehajtani, akként, hogy 1917. év végével az összes munka befejezhető legyen. A folyó évben végrehajtásra váró munkák befejezte után máris elérhető lesz, hogy nagyobb csapadékok esetében a jövő nyár folyamán a mai tíz köbméter helyett 30 köbméter víz lesz állandóan az alsó érdekelték károsítása nélkül levezethető.

Három nagy feladat áll előttünk. Megoldani a Balaton fürdői helyes *életmezésének* kérdését, a magas *vízállás* okozta erkölcsi és anyagi károk elhárításán való közreműködés és a *villamos áram szolgáltatás* ügyének végleges rendezése. Ezek mellett számtalan kisebb-nagyobb feladat kapcsolódik érdekkörünkbe, melyek keresztülvitelén munkálkodnunk szükséges.

Hogy e fontos törekvések kivitelre juthassanak, ehhez szükség van arra, hogy a legszorosabb szövetségben legyen minden balatoni érdekelt a Balatoni Szövetséggel. A Szövetség eszközei úgy lehetnek csak erőteljesek, ha erkölcsileg és anyagilag is nyugodt alapokon áll. Ha minden balatoni érdekelt tagja volna a Szövetségnek, akkor számos olyan kérdés, a melynek kivitele most a legnagyobb nehézségeket okozza, könnyen menne teljesedésbe. A háborús eseményekkel összefüggő bajok számbavehetően megritkították a szövetségi tagok sorait. Törekedjen minden lelkes tagtársunk arra, hogy ne csak a támadt hézag legyen mielőbb betöltve, de olyan szaporulatra mutathassunk a legközelebbi alkalommal reá, a minőről jelentést tenni még eddig módunk nem volt.

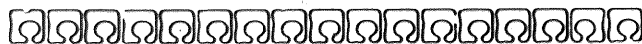
Balatonföldvár: Horgászok. — Balkay László felvétele.

A Balaton fürdői iránt az érdeklődés igen meleg és hihetőleg igen jó fürdőidényre számíthatunk. Talán ekkorra elmúlik a súlyos veszedelem azokról a fürdőkről is, melyek a vízáradás miatt oly nagyon károsodnak. Bár így lenne!

Ezekben voltunk bátrak vázlatosan körvonalozni múlt évi tevékenységünket. Tisztelettel kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni méltóztassék.

Balatonfüredfürdő, 1916. április hó 2-án.

Az elnökség.

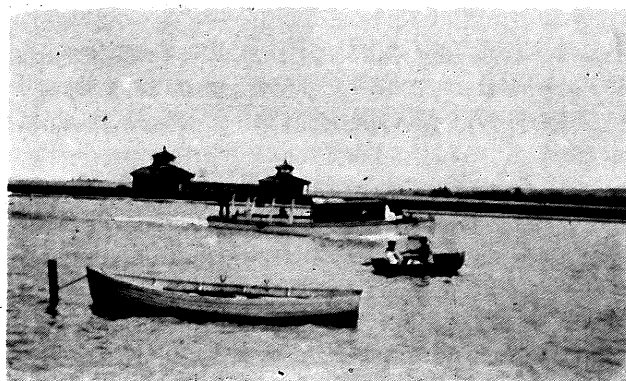

Az idegenforgalom

M EGGLEHETŐSEN gazdátlan volt ez a kérdés mind- ezeidig Magyarországon, de most úgy látszik, mintha más napokra virradnánk. Az idegen forgalom szervezésének dolga mindinkább válik közbeszéd tárgyává. Különösen azóta, a mióta a németek kezdésére előtérbe jutott a német-magyar-osztrák idegen forgalmi ügyek egyöntetű vezetésének a kérdése. Egyes érdekeltek ezt is a szokott módon vagyis ötletszerűen kezdték kezelni. Ám az intéző körök, a mint az alábbiak igazolják, helyes mederbe látszanak a dolgok menetét terelni.

Érdekes a tárgyban a napi sajtó megnyilatkozása. A *Budapesti Hírlap* május 12-iki számában hivatkozik arra, hogy a főváros tervezetet dolgozott ki az idegenforgalom fejlesztésére, azután ezeket mondja:

„Azt gondoljuk, hogy az idegenforgalom fejlesztése *nem csupán Budapest érdeke, hanem országos érdek, megoldása ennél fogva országos feladat.* Helyes és dicséretes dolog, hogy a főváros felismerte az

Balatonföldvár: A kikötő. — Balkay L. felv.

idegenforgalom nemzetgazdasági jelentőségét, de erején és hatáskörén túl kíséreltezik, a midőn ezt az országos ügyet, egy iroda létesítésével megoldottnak gondolja. A mi ebben az ügyben a főváros feladata, csak összetevő része lehet egy országos nagyprogramnak, a melynek a kidolgozása és érvényesítése a kormány kötelessége. *A magyar fürdőügy megoldása, a fürdők fejlesztése, a fürdővagyonok jobb érvényesítése, a magyar fürdők hitelügyének megoldása állami feladat.* Az államnak van elég módja, hogy például azokat a pénzintézeteket, a melyek állami pénzt kezelnek, arra készítse, hogy fürdők gazdasági helyzetének

Gálos Kálmán. — Kurzweil felvétele.

jávitására segítőkészet nyujtsanak. *Ezelőmozdítaná a fürdők kényelmesebbé, olcsóbbá tételét és versenyképességét is.* Ennek pedig igen nagy volna a gazdasági haszna. Több százmilliót tartana évente idehaza, az idegen fürdőzőkkel pedig külföldi pénzt csábítana hozzánk. A Balkánról várható idegenforgalom és a nyugati vendégsereg ideédesgetése és itt tartása a javunkra megformált jobb nemzetközi vasuti összeköttetést is feltételezi. Mindez szintén állami feladat s azért a főváros azt tenné a leghelyesebben, ha az állami feladatok sürgetésének álláspontjára helyezkedne és hangoztatná, hogy azzal, amit ebben a kérdésben saját maga tehet, a feladat egyáltalán nincs még kimerítve.»

Ezekhez az okos észrevételekhez semmi hozzá-

tennivalónk nincs, mert ugyanazt mondja, amit mi évek óta hangoztatunk és amelyek megvalósítása érdekében már megannyi előterjesztést tettünk. A felhivatalos *Budapesti Tudósító* jelentése szerint mérvadó körökben az a felfogás alakult ki, hogy mielőtt a nemzetközi szövetkezés végbemenne, ezt megelőzőleg itthon kellene az idegenforgalom érdekeinek felkarolása és az ezzel kapcsolatos ügyek intézése végett, *megfelelő országos szervezetet teremteni, az érdekelte társadalmi, politikai és gazdasági körökből, természetesen a kormány, a székesfőváros és a vidék jelentékenyebb idegenforgalmi központjainak támogatása és részvétele mellett.* Ez az országos szervezet lenne azután hivatva megteremteni a külfölddel a kapcsolatot. A felfogás igen helyes és a kérdést jól megoldani csakis ezen az alapon lehetséges.

Az élelmezőszövetkezetek.

KÖZÖLTÜK legutóbb, hogy közgyűlési utasításból a külön szövetkezetek eszméje jutott előtérbe. Ez alapon Balatonalmádiban és Siófokon külön szövetkezetek már alakultak és a szervezés folyik a balatonkenesei és a balatonfüredfürdői élelmezőszövetkezetek érdekében. A többi hely szervezkedő mozgalma még nem jutott el annyira, hogy kilátás lehetne rá, hogy e helyi szövetkezeti élelmiszerüzemek már e nyáron működésüket megkezdhetik. A balatonalmádi és siófoki szövetkezetek céljaira a «Balatoni Szövetség»-hez befizetett összegeket az illető szövetkezetek javára átutaltuk a «Hangya» központ-hoz és ez történik a többi befizetésekkel is, a míg az egész kérdés az egész Balatonra vonatkozóan beszerelve nem lesz. Míg a helyi fürdőszövetkezetek fontos útjukra elindulhatnak, a «Hangya» budapesti szövetkezete, a «Háztartás» fogyasztási szövetkezet tart nagy raktárt Siófokon mindenféle élelmiszerekből, mely központi raktár a Balaton minden fürdőtelepére küld minden megrendelőnek élelmiszereket posta, vasut vagy a hajójáratok útján. A «Hangya» szövetkezet vezetősége *Dessewffy* Emil gróf elnök, *Balogh* Elemér vezérigazgató, *Meskó* Pál igazgató, továbbá *Horváth* Géza, a «Háztartás» szövetkezet igazgatója, különös jóindulattal intézik a balatoni szövetkezeti élelmiszerellátás kérdését és ez a jóakarattal meg fogja érlelni azt a helyzetet, hogy az élelmiszerellátás hiányai megszűnnek és öltetszerű árfelhajtásoknak a fogyasztók kitéve nem lesznek. Ám a fogyasztóközönség is lássa be végre, hogy az a mozgalom, amely megindult, tisztán az ő érdekében történik és úgy veszi az új intézményeknek hasznát, a mint érdeklődik iránta. Itt említjük még meg, hogy a balatonalmádi szövetkezet elnökévé *Óvári* Kálmán földbirtokost, a siófoki szövetkezet elnökévé *Decker* Aladár ny. vasuti főfelügyelőt választották meg. A balatonkenesei szövetkezeti mozgalom élén *Czakó* Gyula ref. lelkész áll.

(Folytatjuk.)

Emlékezés a Balatonra.

HA HAZÁNK tündérország, úgy a Balaton e szépséges tündérnek ragyogó szeme. Bár legfőbb ékességétől, szemöldökétől megfosztotta ezt a szemet a terjedő kultúra, mely kiirtotta a Balatont köröskörül még nem is olyan sok száz évvel ezelőtt övező őserdöket, mégis szép, mesésen szép ez az istenáldotta tó. Az erdőkkel kipusztultak a szarvasok, őzek, az erdöket lakozó pásztorok, vadászok; a tó elvesztette vadregényes jellegét, szelid tükör lett belőle.

A zalai partokat borító nádasok még alig pár esztendeje is félreeső tanyái voltak a Balaton madárvilágának, még nemrégben sejtelmes csendességben eviczkélt a nádasok zizegő rekettyéiben az ezernyi bibicz és halászmadar s a sok gém és kócsag, esténként hallani lehetett a bölömbika fájdalmas bűgását, de most a vizek csendjét fölzavarja, az embertől féltő vizimadarakat elriogatja a vasút, mely átlakodó hízélgéssel mindenütt közvetlen a part mentén vonul végig s naponta önti ki magából a fürdővendégek zsibongó tömegét.

Hullámzó Balaton tetején sem csónakázik már a halászegény. Eltűntek ők, mint a vízimadarak s velük együtt eltűnt a Balaton mélyérzésű népköltészete.

Nem éneklük már ezt a nótát:

*«Játszik a szél a Balaton homokos partjával,
Köröskörül beültetem szomorú fűzfával...»*

sem ezt:

*«Én vagyok a halászegény,
Én járok a víz tetején...
Én fogom az aranyhalat
A tihanyi hegyek alatt.»*

A víz tetején gyakorlatlan csónakázók élvezik a víztükör méla poézisét, ha ugyan élvezik s operettmelódiákat dúdolnak. Az evezőt matrözlegény forgatja, hiányzik tehát a hangulathoz szükséges magány.

Talán inkább csak divatból vagy idétöltésből csónakáznak és nem tudják megérteni a vizenjárás-rejtelmes érzéseit.

Pedig valami fölséges érzés a tó hullámain ringatózni, mikor a széltől hajtott hullámok szelid csobogása csendes ritmusával ábrándot keltő hangokat ver ki a csónak falán, mikor a csónak szelid siklása s a játszi habokat szeldelő evezők egyhangú elmerülése és fölsvillanása sajátos hangulatba ringatja az embert, elfeledteti vele a külső világot, melyben

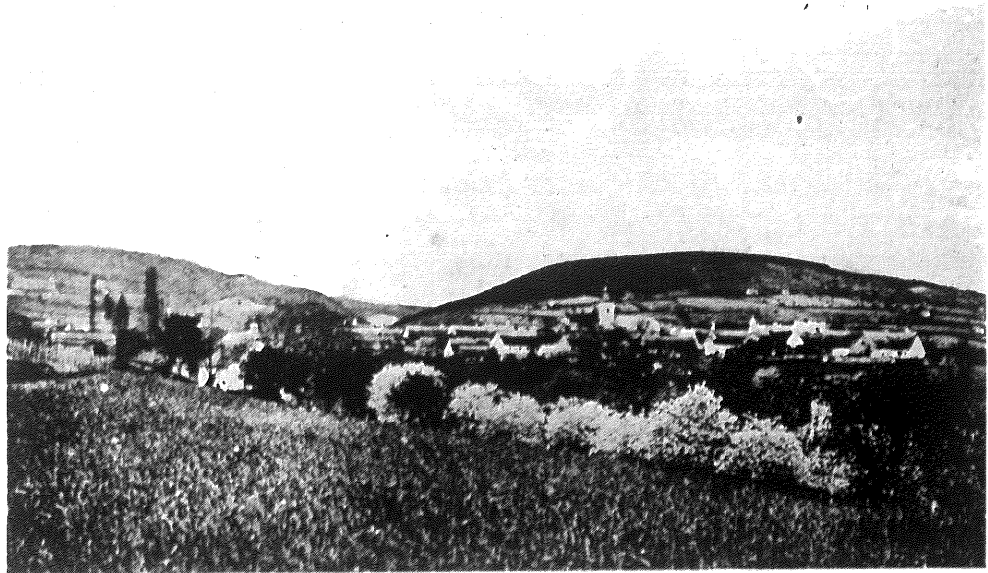
élt s a melyből a víz színén nem érez, nem hall mást, mint egy tompa, egészen halk zsongást, mely még fokozza azt az elbűvölő érzést, a mi elfogja a poétikus lelkű halandót s szinte földöntúli erővel vonzza a habok közé, melyek közt képzeletben talán még most is megjelenik a vizek életének megszemélyesítője, régi mesék alakja, a vizitündér.

De hagyjuk ezt, nézzük meg inkább a Balaton legszebb gyöngyét, Füredet.

A fürdőtelep szép, kedves, változatos; a falu innen negyedórányira fekszik.

A nép, mint a balatonmenti nép általában, intelligens szőlőművelő nép. Itt mindenki a szőlőből él, az úri nép is. Kedves házigazdám is szőlőbirtokos.

Szokás szerint pincézni viszik a vendéget. Engem is elvittek vagy három pinczébe. Hinnéd, őseink buzogányát látod, akkora pinczekulesot vittünk magunkkal s bámulatom hangos kitérésben nyilván-

Balatonskövesd, háttérben Csoppakkal. — S. lávi Károly felvétele.

nult, midőn megláttam az óriás hordókat, melyek egész vagyont tartottak össze dongáik közt.

No és a borkóstoló! Úgy jártunk, mint a szúnyog, mely teleszívja magát piros embervérrel s a nehéz súllyal nem tud odébb szállni. A tüzes és nehéz boroktól lábunk úgy megsúlyosodott, hogy helyből alig mozdultunk.

Szerencsére a pinczéből hazafelé mindig völgynek le a víz az út s így sikerült hazamennünk.

Innen szép ám csak a Balaton vize, a hegyről nézve. Csakugyan olyan, mint egy szem, melybe szerelmesen tekint az ifjú.

A napfény ezüstös csillogással verődik vissza a habokról s a szellő, ha végigsimítja a csendes víztükört, reszkető hullámmás vibrál végig a tavon, mely Tihany felé folyton erősödve, kicsapja a vizet a köves part aljára. — Itt könnyezik a Balaton.

Majd egy felhő vonul el a tó felett s elfogva a napfényt, sötét foltot rajzol a tó tükörre, mint a szemre a borús gondolat.

És ha a Bakony összegyűlt párái tornyos fellegekben aláereszkednek a tó fölé s a viharszelek neki nyomulnak a víznek, akkor sötét feketeség borítja el

a kenesei partokat, fölcsapnak a hullámok, háborog a tó s vadul kergetőznek színén a szelek forgói. Fölséges és megrázó ilyenkor a Balaton, de jaj a vizenjárónak.

Mint a haragos szem, melyen végigcikkáznak a lelket duló villámok, végigsüvit a hullámok fölött a Balaton haragos lelke . . .

Csapkodott a villám, zuhogott a zápor és mi örültünk, hogy száraz földről nézhettük az elemeknek ezt a vad, de szép játékát.

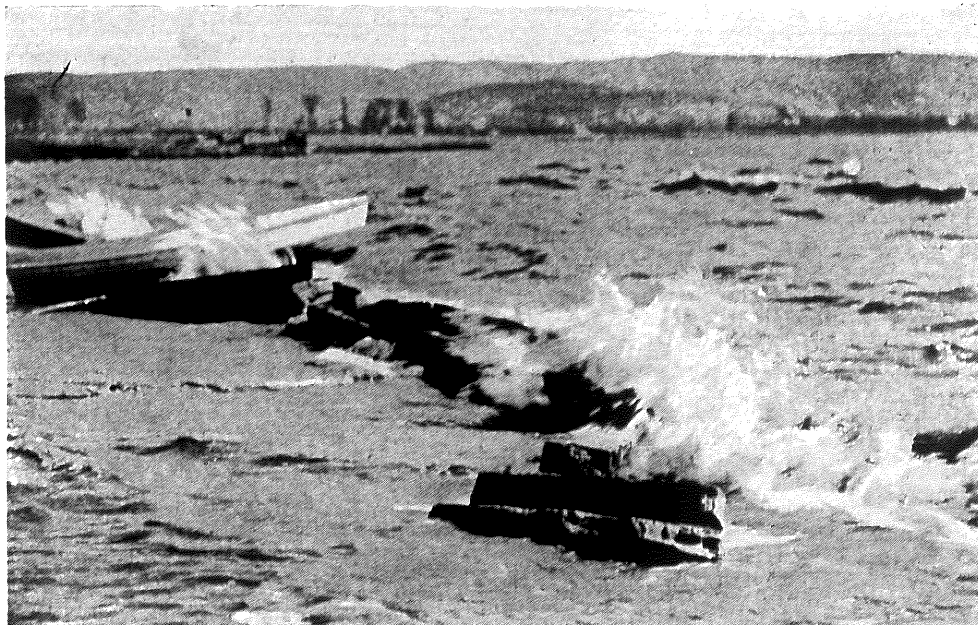
(Baja.)

Dr. Boróczy Kálmán.

Mit írtak a Balatonról?

Idegenforgalmi szövetkezés. A Felsőmagyarországi Idegenforgalmi Szövetség, Kassán megjelenő *Idegenforgalom* című lapja megemlékezik arról a mozga-

Keszthely: Az árvízről megrongált kőpart. — Vajda Lászlóné felvétele.

lomról, melyet a német idegenforgalmi szervezetek megindítottak arra nézve, hogy a szövetségesekkel a kölcsönös idegenforgalom kérdését elősegítsék. A mozgalom azonban eddigelé csak a fővárosokat érinti. Ezt teszi laptársunk szóvá: És érvényesülést kíván. Azután ezeket mondja: «A mienkhez hasonló vidéki szövetség van még más is. Mi tehát szükségesnek látjuk, hogy az annyira kívánatos szövetkezés a fővárosok mellett a vidéki szövetségeket is azokkal egyformán ölelje fel, kívánjuk, hogy minket és velünk a Balatoni Szövetséget is, meglássanak, értékeljenek és méltányoljanak s ha ez így lesz, számíthat az új alakulás is egész lelkes és mindjobban megalapozott segítőmunkánkra».

Ugyanerről a kérdésről ír a «Fogadó» című szaklap folyó évi február hó 15-iki számában.

A balatonparti várromok. A *Budapesti Hirlap* folyó évi február 25-iki számában Horváth István tollából tárczacikk jelent meg «A balatonvidéki várromok»-ról. A tárczában néhány adathiba van.

A *Balaton* címmel a *Keszthelyi Hirlap* folyó évi

február 27-iki számában az árvízet tárgyaló vezető cikket olvashatunk.

A Magyar Balneológiai Értesítő folyó évi februári füzetében Hankó Vilmos dr. tollából érdekes közlemény jelent meg a természetes és mesterséges savanyúvizekről és a szénsavas fürdők készítéséről. Ismerteti a balatonfüredi szénsavas fürdőt, mely szerinte Magyarország legfőbbkétebben berendezett szénsavas fürdője.

Ugyanebben a lapszámban *Magyar fürdőügyek* címen Sümegi József dr. balatonfüredi fürdőorvos hivatkozik arra, hogy a fürdők idegenforgalma mily nagy kincstári bevételeknek nyújt alapot, tehát a fürdővállalatok létesítésének a legnagyobb kedvezést kell nyújtani. A fürdők látogatottsága tekintetében — úgymond — a hazai közönségre kell súlyt helyezni. Minden követ meg kell mozdítani, hogy ennek igényei kielégíttessenek és igyekezni, hogy a

látogatók óriási számának a hazai közönség képezze a magvát, a törzsét. Ismerteti ezután a múlt év nyarán észlelteket és a jelenségekből azt következteti, hogy a Balatonnak előttünk álló idénye nem lesz kedvezőtlen.

Miért árad a Balaton?

A *Magyarország* című lap egyik márcziusi számában az országos vízepítési igazgatóságot támadó cikk jelent meg Lázár Pál aláírással. Ezt a cikket átvette a «Zala» című lap f. é. márcziusi 29-én.

A Balaton áradásának oka. A *Természettudományi Közlöny* f. évi márczius 15-iki füzetének 210-ik oldalán Lóczy Lajos ír erről a kérdésről a nála megszo-

kott alapos szakszerűséggel. **Balatoni kormánybiztosság** címen Kmety Károly dr. vezetőcikké tárgyalja ennek a fontos intézkedésnek a jelentőségét, a «*Budapesti Hirlap*» f. é. április 12-iki számában. Ugyanerről ír a «Zala» április 11-iki számában.

Idegenforgalmunk és a balatoni kormánybiztosság. Az Országos Vendéglős Egyesület hivatalos lapja, a *Fogadó* című szaklap, a kérdésről vezető helyen a következőket írja:

«Megjön mindennek a maga ideje s így eljön az idegenforgalomé is. Eljön, bárha lassu csoszogással is, az az idő, a mikor az idegenforgalom ügye iránt érdeklődni, sőt tenni is fognak érdekében és pedig azok, a kik leginkább hivatottak ezt az ügyet előbbre vinni. — Az idegenforgalom nemzetgazdaságunk egyik legfontosabb része s így érdemes arra, hogy az ország legfőbb tényezői maguk igyekezzenek

megismerni és megoldásra segíteni ezt a kérdést! — juttatta ezt kifejezésre nem egyszer az idegenforgalomról írott közleményeiben a Fogadó. — És mintha visszhangja lenne ezeknek a szavaknak a kormány ama tényében, hogy a Balaton szép és nagy gazdaságába «kormánybiztosságot» állított be. Balatoni kormánybiztosság! Mit jelent ez és mi tette szükségessé ennek a szervnek a föllállítását? Talán a balatoni nagy vízáradás vagy a Sió-csatorna rendezésének sürgős kérdése? Lehet hogy ez, lehet hogy más, de bármilyen okból létesítették ezt a szervet, ebben az okban benne van, hogy a kormány megismerni törekszik a Balaton gazdaságával kapcsolatos kérdéseket. Minthogy pedig ezek a kérdések egy alapon állanak az idegenforgalom kérdésével, csak természetes, hogy erre az ügyre is figyelemmel lesznek odafönt. Ha nem így lenne, majd talál módot rá a *Balatoni Szövetség*, hogy a balatoni gazdaság és idegenforgalom abban az új szervben a legjobb ügyvivőjét és támaszát nyerje. Idegenforgalmunk ügye tehát jó úton van. Hogy helyes irányban is haladjon és fejlődése az legyen, amint és a hogyan a szépséges Balatonunk gazdasági fejlődését mi képzeljük és képzeljük el; erre nézve mindenkit megnyugtathat a Balatoni Szövetség kiváló vezetői: az idegenforgalom ügye régi mestereinek eddigi céltudatos működése.»

Az «*Idegenforgalom*» 1916. évi 3—4. számában olvasható: «*Balatonvezető*. A Balatonvidék szolgálatában kiváló eredményekkel buzgólkodó agilis szövetségtársunk, a «Balatoni Szövetség» tetszetős kiállítású s ingyenes kiosztásra szánt német füzetben ismerteti a Balaton fekvését, a hozzájutást, fürdői életét, az otttartózkodás hasznát, költségeit és a Balaton gyógyfürdőit. A legjobb időben megjelent ügyes ismertetés reméljük jelentékeny mértékben fog hozzájárulni országunk természeti kincsének a német közönséggel való megismertetéséhez.»

A «*Turistaság és Alpinizmus*» 1916. évi 11-ik számában hasonló módon emlékezik meg a szövetség legújabb kiadványáról.

A Balaton körül.

A D. K. E. Veszprémben. A Dunántúli Közművelődési Egyesület május 21-én, fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából Veszprémben tartotta ünnepi közgyűlését Rákosi Jenő elnöklése mellett. Az ünnepély nagyszabású volt. Képviselőjét elküldötte valamennyi miniszterium, számos irodalmi, művészeti és tudományos testület. A vendégek Balatonalmádin át érkeztek Veszprémbe. Almádiiban Óvári Ferenc dr. fogadta és vendégelte meg az érkezőket magyaros vendégszeretettel. A vasárnapi diszűls kiváló előadók közreműködésével folyt le. A megnyitó beszédet Hornig Károly bíboros püspök mondotta *A magyar kulturáról*. Ezután Rákosi Jenő beszéde következett. A beszéd törzse a Széll Kálmánról való megemlékezés volt. Az üdvözlések után

Fodor Oszkár dr. főtítkárral adta elő a 25 éves tevékenységről való beszámolót. Elmondotta, mit tett a kulturregyesület a Dunántúlért, közte a Balatonért, kegyelettel adózott Széll Kálmán emlékének, majd a gyermekszanatóriumról beszélt és a kiváló érdemeiről, melyek ezzel kapcsolatban Óvári Ferenc nevéhez fűződnek. Berzeviczy Albert tartotta meg előadását a «*Dunántúl kulturái hagyományairól*», majd Bezerédj Viktor helyére alelnökké Óvári Ferenc dr. orsz. képviselőt megválasztották.

Lőrinczy György, a Petőfi-társaság kiküldötte indítványára történt ez a következő érdekes beszéd kíséretében: «A boldog emlékü alelnökhöz, Bezerédj Viktorhoz bennünket sok fölemelő érzés fűzött. Nemesak a tisztelet és nagyrabecsülés, a mit szeretetreméltó egyénisége iránt tápláltunk, hanem valami más is, a mit kifejezni sem tudok, de azt hiszem,

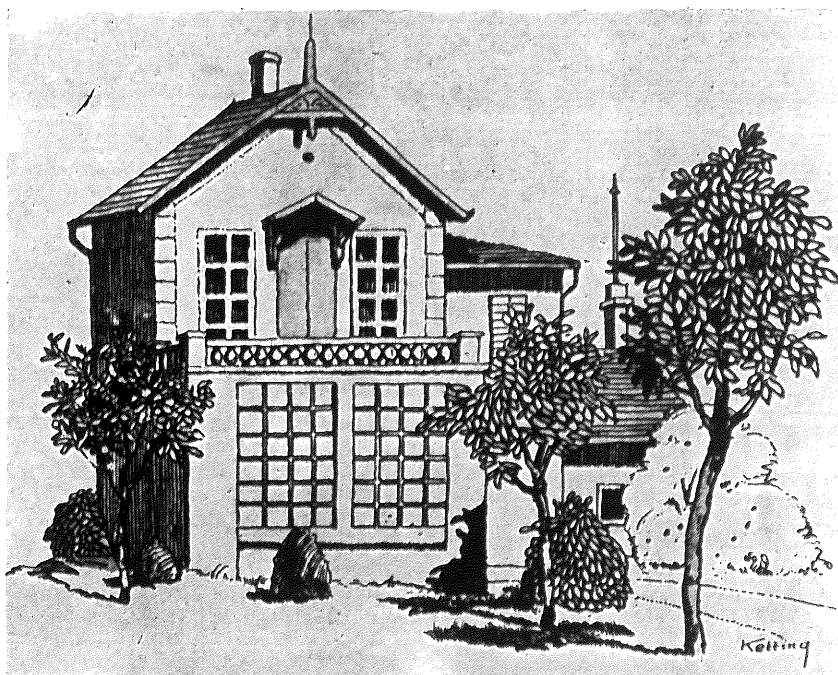
Balatonfüred: Vitorlások. — Ketting Ferenc rajza.

mindnyájan úgy voltunk vele, hogy a neve említésénél mindig azt éreztük, hogy a fülünk mellett legenda suhan el. Hej Rákóczi, Bercsényi, Bezerédj! Nekünk, t. közgyűlés, nagy szükségünk van ezekre a titkos és olykor szinte érthetetlen lelki kapcsolatokra, talán népdalaink is azért vannak tele velük, mert az erők tulajdonképpen ilyenekben van, mert másban egyetérteni, összetartani és összefogni úgy sem igen tudunk. Az jutott tehát az eszembe, hogy mikor a Bezerédj Viktor örökét betölteni akarjuk, arról is kellene gondoskodnunk, hogy a vele megszokadt lelki kapcsolat helyett egy másikat keressünk. S így kerültem a Dunántúlra, sőt egész magyar hazánknak legszebb gyöngyéhez, a szépség szépségéhez, a gyönyörű Balatonhoz. A múlt napokban épen itt bolyongtam a partjain s ennek a csodálatos panorámának a bűbajos képe, mint már annyiszor, most is lebilincsel s a fejemben Kisfaludynak Badacsony, Tihany, Csobáncz, Tátika, Somló legendái zsonganak. Azonban ezeket a legendákat disszonáns hangok zavarták meg: a Balaton

partján orosz hadifoglyok beszélgettek. Odamentem hozzájuk és beszédbe ereszkedtem. Kérdeztem, hogy hogyan tetszik nekik a magyar föld és a magyar nép és hogy érzik itt magukat. Az egyik nagy, durva muszka gesztussal, mintha be akarná keríteni a látóhatárt, mintha az is Przemysl volna, a Balatonra mutatott és azzal a pár magyar szóval, a mit már itt tanult meg, mondta:

— Én, itthon... úgy, Bajkál...

Ez az ember itthon érezte magát a Balaton mellett, mert a Bajkál tó mellől való. Talán épen annak a rajongója. És nekem, t. közgyűlés, abban a pillanatban az jutott eszembe, hogy ha a magyarok Istene nem lett volna fegyvereinkhez olyan kegyelmes, megtörténhetett volna megfordítva is, hogy a Bajkál-tó partján mutatja épen így a Balatonnak egy rajongója, mint a muszka fogoly, hogy ő is így látná a Bajkálban a Balatont és ke-

Balatonfüred : „Szép Kilátás” — Ketting Ferencz rajza.

resné benne a hazai szépségek emlékének a vigasztalását. A ki eszembe jutott: az a Balaton legforróbb rajongója, Óvári Ferencz dr. volt. A ki maga olyan magyar, mintha magának a Balatonnak a fia volna. Mint a boldogult Bezerédjre a Rákóczi tradíció, úgy jut Óváriról eszünkbe a Balaton önkénytelenül. Magyar a lelke, a munkája, még a ruhája is, noha neki még a zsinóros dolmányt is engednek. Tisztelettel indítványozom, méltóztassék Óvári Ferenczet ültetni a Bezerédj Viktor örökébe!

Apponyi Albert beszélt ezután *«Szövetségeseink és nemzeti kulturánk»* czímen a tőle megszokott ékesszólással. Végül Rákosi Jenő a nagygyűlést berekesztette. Közgyűlés után a vendégek Hornig Károly báró bíboros püspöknél ünnepies lakomára voltak hivatalosak.

Az idegenforgalmi vállalat átalakulása. A lapokat bejárta a hír, hogy az *«Idegenforgalmi és Utazási Vállalat»* összes részvényét a *«Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság»* megvásárolta. Gá-

los Kálmán választmányi tagunk, az eddigi igazgató, vezérigazgatói minőségben fogja az új vállalatot vezetni. Az intézet régi igazgatósága megmarad és kibővül ujjakkal. Illetékes helyről jövő tájékoztatás alapján módunkban van közölni, hogy: a menetjegyiroda ama régi *programja*, hogy a világ egyik legnagyobb utazási irodájává, igazi világotutazási irodává fejlődjék, a Magyar Bank intézményeivel, külföldi fiókjaival, balkáni alapításaival, rokonintézeteivel és képviselleteivel összekapcsolódva, minden nagyobb kockázat nélkül megfelelő szervezkedéssel és berendezkedésekkel hamarosan lehetséges lesz. Az intézet szívesen vállalkozik annak a központnak a szerepére, hogy a fürdők és fogadók építésének vagy nagyobbításának ügyében minden reális tervhez lehetőségekkel szolgáljon. A Balaton és a Tatra úgy fürdőügyi, mint turisztikai szempontból a legnagyobb jövővel ren-

delkeznek és az intézet már most foglalkozik olyan tervekkel, amelyek eme forgalmat és az ehhez szükséges berendezkedést és kényelmet előmozdítják. Az intézet úgy érzi, hogy a magyar közgazdaság idegenforgalmi ágazatában rendkívül fontos teendők várnak rá. Gálos Kálmán vezérigazgató rajongó hive a Balatonnak, ezért bizonyosan hiszszük, módot fog találni, hogy a vállalat keretében a Balaton idegenforgalma ügyének dolgát jelentősen előbbre vigye.

A gyékény. Ismeretes olvasóink előtt, hogy szövetségünk a balatoni gyékény feldolgozása ügyében mozgalmat indított. Károly Rezső gazdasági akadémiai igazgató, beosztva a földművelésügyi minisztériumba, a *«Természettudományi Közlöny»* folyó évi április 15-iki füzetében ismerteti a növényi fonóanyagok jelentőségét.

Hivatkozva arra, hogy a hadügyminisztérium megpróbálkozott a komlóindának fonóanyagnak való feldolgozásával, rámutat arra, hogy a hársfa és szilfa héja is alkalmas rostkészítésre és azután ezeket mondja:

«Az utóbb említett anyagoknál alkalmasabb fonóanyaghoz juthatunk a gyékény (Typha) feldolgozása útján. A fentebb említett Bottler-féle összeállítás megemlíti a gyékény magszőreit, melyek az ismeretes gyékénybuzogányt alkotják. Erről a magszőről az volt a vélemény, hogy csupán vánkostöltésre alkalmas. Az utóbbi időben foglalkozik nálunk valaki azzal az eljárással, hogyan lehet ezt az anyagot dörzsöléssel előkészítve, fonhatóvá tenni. Kísérletei azonban nem mentek túl még a kezdet szakán. Egy másik kutató az eddigi felfogásokkal szemben a gyékény szárából igyekszik rostot előállítani. Kísérletei már annyira haladtak, hogy ilyen módon valóban lehetséges rostot előállítani, a kikészített anyag hosszú rostszalak-

ból áll, a melyek a kenderrostnál ugyan durvábbak, de a juta pótlására, durvább szövetek előállításához teljesen alkalmasnak látszanak. A további kísérletek és tanulmányok feladata megállapítani a gyékényrost nagyban való előállításának és feldolgozásának lehetőségét és föltételét.»

A **nyaralóközönség lisztje.** Közöljük, hogy a m. kir. belügyminiszter a törvényhatóságok útján gondoskodott a balatoni fürdők lisztjéről. A főváros tanácsa a nyaralók lisztügyében ezt a rendelkezést tette:

«1. Akik a fővárosban, a vámvonalon belül nyaralnak, akadálytalanul odaszállíthatják a lisztkészletüket. 2. A kik a vámvonalon kívül nyaralnak vagy elutaznak, csak szállító igazolvánnyal vihetik el a lisztet. 3. A nyaralás tartamára hetenként és fejenként 168 dekánál több lisztet nem lehet elvinni. 4. A szállító igazolványt így kell megszerezni: A nyaralni szándékozó megjelenik az illetékes lisztbizottságnál, még pedig legalább öt nappal a nyaralás megkezdése előtt, igazolja magát s bejelenti a nyaralás helyét, időtartamát, a nyaraló családtagok számát s az elszállítani kívánt lisztmennyiséget. A lisztbizottságtól ezután tanusítványt kap, a melyvel elmegy a szállító igazolványi alosztályba (V., Deák Ferencz-utca 14.) s itt kapja meg a szállító igazolványt. 5. Ha a nyaralónak nincs annyi lisztje, a mennyi a nyaralás egész tartamára elég volna, akkor annak idején, a mikor az új lisztjegyeket kiosztják, a megvásárolt lisztet a 4. pont szerint kell újból elszállítania. 6. A nyaralást még akkor is be kell jelenteni a lisztbizottságnál, ha a nyaraló nem visz lisztet magával. 7. A nyaralás bejelentése alkalmával azt a személyt is be kell jelenteni, a kit a háztartás meghatalmaz a liszt- és kenyérjegyek átvételével. A lisztbizottság erről elismervényt állít ki s a megbízott majd annak idején ezzel veszi át a lisztjegyet még pedig személyesen a lisztbizottságnál. 8. A megbízott csak a megbízó részére használhatja föl a jegyet. 9. A nyaralóknak tilos háztartásuk lisztjegyeit más részére átengedni. 10. A ki e rendelkezések ellen vét, kihágást követ el s két hónapig terjedhető fogházzal s 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtják.»

Új alapító tag. Az alapítványi összeg megküldése mellett a következő sorokat vettük az «Atlantica» tengerhajózási rt. igazgatóságától: «Tiszteletteljesen bejelentjük, hogy a nagytekintetű Elnökség bölcs vezetése alatt álló Balatoni Szövetség alapító tagjai közé óhajtunk belépni és kérjük e jelentkezésünket tudomásul véve, társaságunkat az alapító tagok sorába felvenni». A kitünő intézet eme elhatározását örömmel hozzuk köztudomásra.

Szász Károly. Megemlékeztünk arról, hogy az enyingi kerület orsz. képviselőjének, a képviselőház alelnökének, választmányi tagunknak a titkos tanácsosi méltóság adományoztatott. Ez alkalomból a Szövetség üdvözlő-iratot küldött, melyre ügyvezető alelnökünkhöz címezve a következő válaszirat érkezett: «A Balatoni Szövetség nevében legfelsőbb királyi kitüntetésem alkalmából kifejezett jóleső

szerencsekívánataiért fogadja Nagyságod őszinte, hálás köszönetemet, s kérem, szíveskedjék ezen köszönetemet a Szövetség igazgatósága előtt is tolmácsolni. Egyúttal biztosítom Nagyságodat, hogy a Balatoni Szövetség ügyeit, mint eddig, úgy ezentúl is szívesen fogom viselni és igyekezni fogok érdekeit csekély erőmből előmozdítani. Fogadja nagyságos alelnök úr őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1916. május hó 18.

Szász Károly s. k.

Kincstári kézbesítők. A fejlettebb fürdőhelyeken mindig panasz volt — különösen a nagy idényben — a gyakorlatlan postai kézbesítésre. Ezért ismételten tettünk előterjesztéseket kincstári kézbesítők kirendelése iránt. Legutóbb Balatonfüredre vonatkozóan fejeződtek be sikerrel az eziránt való tárgyalások.

A műkedvelő fényképezőket kérjük, hogy balatoni felvételeikből egy példányt a folyóiratban való közlés céljaira beküldeni szíveskedjenek.

Kérjük szövetségi tagjainkat, hogy ismerőseiket a «Balatoni Szövetség» tagjai sorába való felvételre ajánlani méltóztassanak. Kérjük továbbá, hogy mindazok, kik tagdíjjal hátralékban vannak, ebbeli kötelezettségüknek eleget tenni szíveskedjenek.

A Balatoni Halászati Társulat üzemterve.

1. §.

A Balatoni Halászati Társulat hatásköre a Balaton tó és fogalma alá eső tóterületre, úgy az ezzel egybefüggő Kis-Balatonra és valamennyi ide ömlő élőviznek torkolati szakaszára terjed ki.

2. §.

A halállomány emelése és fentartásának biztosítása céljából az 1888: XIX. t.-cz. 34. §-ának 2. pontja alapján a halászat hasznosítása az alábbi feltételekhez köttetik.

3. §.

A társulat az 1. §-ban körülírt vízterület halászati jogát egységesen hasznosítja házi kezelésben vagy bérbeadás útján.

Bérbeadás esetén a jogviszonyt a társulat és bérlő között a haszonbéri szerződés szabályozza.

Bérlő albérlés céljából szét nem darabolhatja a vízterületet.

A bérlés legrövidebb időszaka 20 év.

4. §.

A társulat a hatáskörébe eső vizekben élő valamennyi gazdaságilag jelentős halfaj tenyésztését gondozza, de különösen súlyt helyez a Balaton főhala: a fogassüllő és mellette a legértékesebb tömeghal: a ponty állományának fentartására s gyarapítására. E végből:

a) Minden év április hó 1-étől április hó 30-áig terjedő általános tilalmat állapít meg, amely idő-

szak alatt a halászat bárkinek, bárminő eszközzel, bármiféle halra tilos.

b) Ezen tilalmi időszak alatt külön is gondolzza a társulat a fogassüllőtenyésztést olyképp, hogy a fogassüllő természetes ivóhelyein mesterséges fészkeket rakat le és az ikrával megtelt fészkeket azután a Balaton csöndes öbleiben kosarakban védve kikölteti. Az ily módon gondozott ikrá legalább 50 millió legyen (500 felt fészek).

c) A társulat minden év őszén 100, azaz egyszáz métermázsa nemes, gyorsan növő, 0,08—0,10 kg. átlagsúlyú, erőteljes egynyaras, vagy ugyanilyen súlyban legalább 0,25—0,40 kg. átlagsúlyú kétynyaras pontyivadékokat helyez a Balatonba.

5. §.

A halászatról szóló 1888 : XIX. t.-cz. tilalmi rendelkezései természetszerűleg teljes mértékben megtartandók a halászat üzeménél.

A mennyiben az okszerű tenyésztés érdekében a törvény 24. vagy 25. §-a alapján lehetővé váló kivételek szükségességeknek mutatkoznak, azok engedélyezését a társulat a földművelésügyi m. kir. miniszteriumtól esetről-esetre kérelmezi.

6. §.

A napnyugtától napkeltéig terjedő időszakban halászatra használt járóművek megfelelő módon jelzőlámpákkal látandók el.

7. §.

A halászatra jogosítottakkal szemben a társulat fenntartja magának azon jogot, hogy az ellenőrzéssel megbízott közegei által

a) a fogásra használt eszközöket, valamint a kifogott halakat az eszközök szabályszerűségére, illetve a halaknak hosszára nézve megszabott méretek tekintetében mindenkor megvizsgálathassa és

b) a tilalmi időszak beálltával ennek egész tartamára a vízijároműveket (csónakokat, laptárokot, hajókat) lepecsételéssel lezárhassa.

Ezekhez képest a halászatot gyakorlók nemcsak túrni tartoznak, hogy a társulat közegei az a) és b) pontok alatt körülírt esetekben hivatásszerű köteleességüket végezhesék, de sőt tartoznak haladéktalanul eleget tenni mindannak; a mire ezek által jelzett köteleességük érdekében felhivatnak.

8. §.

A ki az üzemterv feltételeitől eltérően gyakorolja a halászatot, az 1888 : XIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 5000/1889. szám alatti miniszteri rendelet 22. §-a alapján esetről-esetre 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik.

Kelt Siófokon a Balatoni Halászati Társulatnak 1915. évi október hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlésén.

Bariss Gyula s. k.,
társulati igazgató.

Báró Inkey Pál s. k.,
társulati elnök.

(P. H.)

8091/II. B. 2. 1915. szám. Jóváhagyom. Budapest, 1915. évi november hó 21-én. A miniszter rendeletéből: Roth Lóránd s. k., miniszteri tanácsos.

*

A fentiekben ismertetett új üzemterv egyelőre csak kísérlet. A társulat márczius végén 100 métermázsa kétynyaras nemes pontyivadékokat bocsátott a Balatonba, a melynek fejében megkapta az engedélyt arra, hogy a pontyra már május 1-től lehessen halászni. Az öt évre tervezett pontyhalasítási kísérlet után megállapítható lesz, hogy az új üzemterv bevált-e vagy sem. Addig a kérdésben véleményt nyilvánítani korai volna.

Hivatalos értesítések.

A Balaton hivatalos értesítőnk a tagok tagsági díj fejében kapják.

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balatonfüredfürdő.

Kiadó- és laptulajdonos: Balatoni Szövetség.

A folyóirat szerkesztésére felügyel: Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.

Felölös szerkesztő: Cséplő Ernő, szövetségi titkár.

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Badacsonyi fajborok. Kaszap Árpád vendéglős és szállótulajdonos Badacsony—Hableány, küld postacsomagokban kitünő badacsonyi fajborokat. Árlappal szívesen szolgál.

Eladó villatelkek. Kisórsön. Badacsonytomaj község határában a kisórsszőlőhegy vasúti megálló körül elterülő remek kilátást nyújtó villatelkek Purgly Pál tulajdonos által (lakik Siófokon) szabad kézből négyzetölenként öt korona átlagárban eladók.

Eladó gyönyörű telek. Balatonfüred fürdőtelepen, a villasorban, a vasúthoz és gőzhajóhoz vezető kikerülhetetlen legfőbb közlekedési útvonalban, a fenyvespark közvetlen közelében 1341 négyszögölnyi különálló területű, három utcára terjedő homlokzattal bíró, fekvésénél fogva felettebb alkalmas nagy szálloda, szanatórium, bérház, árúházak vagy több villa építésére. Jelenleg dúsan termő finom szőlővel van beültetve, rajta ujonnan épített pincze van, melyre azonnal építeni lehet. Bővebb felvilágosítást szíveségből a Balatoni Szövetség irodája ad Balatonfüreden.

Fürdő vezetésében teljesen jártas, hadmentes, megbízható egyén, fürdő vagy nagyobb szálló vezetésére vállalkozna. Ajánlatokat közvetít a kiadóhivatal.

Kisebb Balaton melletti szőlőbirtokot, jó állapotban levő lakóházzal, pinczével stb. megvételre keresek. Ajánlatokat leírással a kiadóhivatal továbbít.

Kisebb villateltket vennék Aligán, vagy Aliga és Siófok között. Czim: B. Ferencz Budapest, Erzsébet-körút 39. szám, III. em. 17.

Nyelveket (magyar, német) alaposan tanít urinő. Szoba, ellátás ellenében is. Idősebb gyengélkedő urinőhöz társalgónőnek megy állandóan. Czim a kiadóban.

Csopaki szőlőbirtok eladó. A birtokon van hatszobás uri lakás, téli lakhatásra is berendezve. Cselédház, istállók, nagy pinczék, jégverem, stb. A tiz holdas szőlőből 8 és fél hold oltványszőlő a legjobb karban. Sok gyümölcsfa, kitünő ivóvíz. Kedvező fizetési feltételek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Balatonalmádi remek, festői helyén hatszobás urasági villa, jutányosan eladó vagy kiadó. Nyugalmazott katonatiszteknek, tisztviselőknak alkalmas. Czim a kiadóhivatalban.

Müller Béla szobafestő és mázólo

Székesfehérvár, Vásártér 28. sz.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkát jutányos áron, gondos kivitelben

ELADÓ SZŐLLŐ

Badacsony-Ládbi hegyen a legjobb karban levő 4500 □-öl oltványszőlő szabad kézből eladó. — A szőlő közvetlen méltóságos Preisz Hugó egyetemi tanár szőlője szomszédságában van. A szőlő fekvése: Badacsonyládbi állomáshoz 7 percz, Ns-tördemiczi állomáshoz 15 percz, fürdőtelephez 7 percz. Az eladó szőlő bármikor megtekinthető.

Bővebb adatokkal szolgál

PAUK VILMOS

magánzó, mint tulajdonos.

Jeget szállítok naponta

vagy kétnaponta szabadalmazott jégszállító ládában június 1-től szeptember végéig Budapestről még 200 kilométerre is eredményesen a balatoni fürdőbe. Garantiálom 24 óra alatt legkeveseb 80 százalék jég megérkezését. Külön is eladok ilyen jégszállító ládát, az ország egész területére, bármely jéggyárból való további használatra. — Bővebbet levélben közöl:

Lichtneckert József

jégkereskedő. Ezidőszerinti czim: Székesfehérvár.

A balatonparti nyaralás népszerűsítése, a közlekedési viszonyok rendezése csak a fürdőtelepek és községek lakóinak szövetkezeti szervezkedése útján lehetséges. Addig, míg a Balaton mentén alkalmas gőcpontokon, vagy községekben nem teremtenek fogyasztási szövetkezeteket, addig az élelmiszerek nehézkes beszerzése miatt mindig sok panasz fog elhangzani. Ha a balatonparti törzslakók és a villatulajdonosok egyesült erővel fogyasztási szövetkezeteket létesítenek, a nyaralók száma hirtelen felszökik, mert a pihenést és gyógyulást kereső közönség bizalommal fog a balatoni fürdők felé zárandokolni. 8—10.000 korona alaptőkével minden községben életképes «Hangya» szövetkezet szervezhető. Egy-egy üzletrész 25—30—40—50 korona lehet. A «Hangya» szövetkezeteket most kell szervezni, hogy a fürdőidényben már működhessenek. Felvilágosítások a szövetkezetekre vonatkozólag a «Hangya» igazgatóságánál, Budapest, IX., Közlaktár-utca 34. szám és a Balatoni Szövetségnél szerezhetők. Az országban 1300 «Hangya» szövetkezet működik. Ezek összforgalma az 1915. évben 80 millió korona volt.

A Vonatkisérők Országos Otthona tulajdonát képező

„Otthon“-szálloda Balatonkenese

A KÖZSÉG KÖZPONTJÁBAN, a Balaton partjától 100—120 méternyire, a szállodához tartozó parkban fekszik. — 80 minden komforttal berendezett szoba. — Nagy társalgó, kényelmes hall. Fürdőszobák minden emeleten. — A Balatonra épült s a szállodához tartozó kabinok mérsékelt díj ellenében bocsáttatnak a szálloda vendégei rendelkezésére. — Külön csónakpark. — Tennis-pályák, stb. — A szállodában elsőrangú étterem van, mely 1500 embert fogadhat be. Az étterem előadások és táncmulatságok tartására is alkalmas és szinpaddal is el van látva. — Az étterem előtt a szálloda parkjára és a Balatonra nyíló remek kilátással fedett és nyitott terraszok vannak. — Szobák 3 korona 50 fillértől feljebb. — Olcsó árak! — Penzió. — Csoportos kirándulóknak kedvezményes árak. — Tájékoztatóval és mindennemű felvilágosítással szolgál

az „Otthon“-szálloda
igazgatósága: Balatonkenese.

Hirdetési árunk: egész oldalon egyszeri közlés 100 K, félfoldalon 50 K, negyedoldalon 25 K. Többszöri hirdetésnél megfelelő engedményt adunk. □□

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 80 fill., ezen túl minden szó 4 fill. (Ennek értéke előre bekiüldendő) Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
□ hivatal: Balatonfüreden. □

Lépjünk be a Balatoni Szövetségbe!

Alapító díj 200 kor. Rendes tagsági díj évi 8 kor. Pártoló díj évi 5 kor.

Balatonalmádiban nyaraljunk!!!

A fürdőtelep nyaralóiban minden kényelem megtalálható. — Ételmezésről gondoskodás történt. — Fogyasztási szövetkezete működésben. — Mindennemű tájékoztatást megad: a fürdőigazgatóság.

LEVELEZŐ-LAPOK. Hat változatú, művészi levelezőlapokat adott ki a Balatoni Szövetség. Levelezéseinknél ezeket a levelezőlapokat használjuk. Egy sorozat ára bérmentes küldéssel 30 fillér. Százát a szövetségi tagok 3.50 koronáért kapják □□

Egy modern új, svertes vitorlášhajó, félselyem vitorlával eladó. Raktáron tart mindepféle nagyságu angol mintára épített csónakokat és szandolinokat. Elfogadja mindenféle csónak és vitorlášhajó javítását, festését és bérbe kiad csónakokat. Nyers csónakda, Keszthely.

HÁZTARTÁS

fogyasztási szövetkezet balatoni kirendeltsége Siófokról minden fürdőre, minden élelmiszert küld napi áron. Megrendelések írásban vagy telefon útján. — Központi áruraktár Siófok (Kardos Ferencz fő-utczai házában).

PANASZ ::

ha van az élelmezésre, a piaczi és vendéglői árakra, a kiszolgálásra, közöljük ezt haladéktalanul a Balatoni Szövetséggel Balatonfüreden, mely minden jogos és indokolt panaszt elintéz. Szükséges azonban, hogy tudja a szövetség, ki a panaszos, és ki az, a kire panaszt tesznek? ::

NÉZZÜK MEG A TAPOLCZAI TAVASBARLANGOT!

A Balatonvidék egyik legszebb látványossága a Tapolca alatt elterülő tavasbarlang, hova 96 széles lépcsőn jutunk le. A barlang legnagyobb terme a Lóczy-terem, ebből juthatunk a Darányi-terembe. A nagy kiterjedésű barlangsorozat villamosfényvel van világítva és földalatti patak húzódik rajta keresztül, melyet apró halak százezrei népesítenek be.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasuti és hajóállomás. — Pósta, távirada, telefon. — Erzsébet szanatorium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, földes, szénavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványviz palackozás és szétküldés. — Gyógymechanikai intézet. — Röntgen labororium. — Ivókura. — Szakorvosok. — Gyógyszertár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. Egész éven át nyitva van.

